

Ключові слова: податкове регулювання, інвестиції, інноваційна діяльність, джерела фінансування, стимулювання інвестиційних процесів.

Аннотація

Б статье рассмотрены проблемы развития инвестиционно-инновационной деятельности в Украине и освещены приоритетные направления их решения. Установлено, что повысить эффективность государственного регулирования инвестиционно-инновационных процессов, в первую очередь можно, с помощью рычагов налогового стимулирования.

Ключевые слова: налоговое регулирование, инвестиции, инновационная деятельность, источники финансирования, стимулирования инвестиционных процессов.

Annotation

The article deals with the development of investment and innovation activity in Ukraine and highlights priorities for their solution. Found that increase the effectiveness of state regulation of investment and innovation processes, first of all you can, using the leverage of the tax incentives.

Key words: tax regulations, investment, innovation, funding sources, stimulation of investment processes.

УДК 330.322.001.8(100)(045)

Новікова Л.А.,
ст. викладачка кафедри економічної теорії,
Київський університет управління та підприємництва
(Державної академії житлово-комунального господарства)

МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми. Інвестування лежить в основі функціонування сучасної економіки, воно інтегрує інтереси і ресурси громадян, фірм та держави щодо ефективного соціально-економічного розвитку. Кожна країна (національна економіка) володіє певними інвестиційними ресурсами, що складаються із її власних (національних) та іноземних інвестицій. Ці ресурси можуть використовуватись як для внутрішнього, так і для зарубіжного інвестування. Природним середовищем для ефективної іноземної інвестиційної діяльності є ринкова економіка з притаманними їй розвиненими нормативно-правовими та економічними регуляторами і відповідною інфраструктурою. Таке середовище в Україні лише починає формуватися, до того ж ринкова переорієнтація економіки відбувається в складному сплетенні політичних та соціально-економічних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Україна поступово включається в міжнародну інвестиційну діяльність. Незважаючи на відносно незначні масштаби іноземної і особливо, зарубіжної інвестиційної діяльності, вона використовує всі доступні канали міжнародної інвестиційної взаємодії. Принципово важливого значення набувають питання не тільки збільшення обсягів міжнародного інвестування, але і більш складні проблеми оптимізації його структури та підвищення результативності. Аналіз залучення та використання інвестиційних ресурсів з закордонних джерел відображаються у Хофман У., Мескон М., Еванс Дж.Р., Шарп У., Александер Г., Бейлі Д. [7]. Крім того, особливості використання моделей іноземного інвестування в економічне середовище України досліджували такі економісти-науковці, як Бланк І.А., Лук'яненко Д.Г., Мозговий О. М., Губський Б.В. [4], Пересада А.А., Рубін Ю.Б., Федоренко В.Г., Щукін Б.М., що визначили особливості національного інвестиційного середовища, теоретичні засади формування інвестиційного ринку з необхідними параметрами.

Огляд літературних джерел з даної проблематики засвідчує про невирішеність окремих положень, що вимагає продовження наукових досліджень.

Постановка завдання. Формування теоретико-методологічних аспектів розвитку інвестиційної діяльності за рахунок залучення іноземного капіталу з метою стабілізації фінансового середовища країни.

Виклад основного матеріалу дослідження. У широкому розумінні міжнародними є ті інвестиції, реалізація котрих передбачає взаємодію учасників, які належать різним державам (резидентів та нерезидентів по відношенню до конкретної країни).

Міжнародна підприємницька інвестиційна діяльність розвивається у контексті поглибленішої інтернаціоналізації економіки, посилення процесів усупільнення капіталу, удосконалення форм та методів його концентрації і експорту, диверсифікації виробництва у динамічному конкурентному середовищі. Вона опосередковує інвестиційні форми бізнесу, які, перш за все, спрямовані на входження в зарубіжний ринок в процесі інтернаціоналізації господарської діяльності (рис. 1).

Рис. 1. Контрактні та інвестиційні форми міжнародного бізнесу

Національні і міжнародні інвестиційні ресурси у сукупності називають світовим інвестиційним багатством. яке має фінансову (57,7%) і матеріальну (42,3%) складові. Фінансове багатство накопичується у вигляді цінних паперів (49,6%) і готівки (8,7%), а матеріальне — у нерухомості (35,6%) і цінних металах (6,7%) (рис.2).

Рис. 2. Світове інвестиційне багатство і його структура

На масштаби, динаміку та результативність міжнародної підприємницької інвестиційної діяльності впливає сукупність багатьох взаємопов'язаних факторів, під їх впливом формуються відповідні стратегічні орієнтації країн базування та приймаючих країн, які в свою чергу впливають на мотивацію безпосередніх партнерів (рис.3).

Для приймаючої країни привабливість прямих інвестицій зумовлена тим, що:

- імпорт прямих підприємницьких капіталів збільшує в країні виробничі потужності та ресурси; сприяє поширенню передової технології і управлінського досвіду, підвищенню кваліфікації трудових ресурсів;
- за умов імпорту інвестицій з'являються не тільки нові матеріальні та фінансові ресурси, а й мобілізуються і більш продуктивно використовуються національні ресурси;
- прямі інвестиції сприяють розвитку національної науково-дослідної бази;
- стимулює імпорт прямих інвестицій конкуренцію і пов'язані з нею позитивні явища (підриєв позицій місцевих монополій, зниження цін та підвищення якості продукції, що заміщує як імпорт, так і застарілі вироби місцевого виробництва);
- такий імпорт підвищує попит та ціни на національні (місцеві) фактори виробництва;
- у країні збільшуються бюджетні надходження у вигляді податків на діяльність міжнародних спільних підприємств;
- в умовах слабого контролю за використанням держпозик інвестиційний ризик переноситься на іноземних інвесторів, які самостійно вирішують проблему самоокупності.

Рис. 3. Мотивація міжнародної підприємницької інвестиційної діяльності у системі макроекономічних факторів

Слід зазначити, що інвестиції за кордон використовуються не тільки для освоєння ринку приймаючої країни, а і з метою подальшого виходу на ринки сусідніх до неї країн або цілих регіонів світу. Аналітична оцінка мікромотивації інвесторів на ринках країн з перехідними економіками та з наявною фінансовою кризою представлена в табл. 1.

Сучасна міжнародна інвестиційна діяльність має розвинуте інфраструктурне забезпечення. У широкому розумінні — це інформаційні і транспортні мережі, валютні та фінансові ринки і ринки золота та інших цінних металів, національні, регіональні та міжнародні валютно-кредитні та фінансові організації тощо. У вузькому розумінні — це сукупність інвестиційних інституцій та мереж (рис.4).

Мотивація інвесторів для здійснення інвестицій

Рейтинг	Мотивація	Україна	ЦСЄ	Росія	Чехія
1.	Забезпечення потенційних ринків збуту	3,65	3,08	2,96	2,63
2.	Вихід на нові ринки збуту	3,5	3,22	2,95	2,75
3.	Подолання бар'єрів для імпорту	2,5	1,36	1,72	0,85
4.	Збереження та розвиток існуючих ринків збуту	1,7	2,70	3,00	2,57
5.	Підвищення конкурентоспроможності продукції шляхом організації виробництва у країні збуту	1,58	2,12	1,94	2,72
6.	Нижча вартість робочої сили	1,4	2,76	2,16	3,34
7.	Нижчий рівень оподаткування	1,1	1,46	1,58	1,48
8.	Кращі можливості для організації закупок та матеріального забезпечення	1,2	1,34	1,58	1,11
9.	Довший робочий тиждень	0,68	1,38	0,95	1,73
10.	Спрощені адміністративні процедури	0,55	1,18	1,83	0,96
11.	Довший строк експлуатації обладнання	0,54	1,21	0,79	2,00
12.	Не такі жорсткі вимоги щодо екологічного забруднення	0,33	0,73	0,58	0,81

Рис. 4. Інфраструктура міжнародного інвестування

Функцію акумулювання і ефективного перерозподілу інвестиційних ресурсів виконує міжнародний інвестиційний ринок, структура котрого знаходиться у постійному розвитку. Ключовим, найбільш масштабним і динамічним його сегментом є міжнародний фондовий ринок. Інтеграція національних ринків обумовлює необхідність стандартизації підходів до інвестиційного аналізу на основі міжнародної уніфікації інвестиційних моделей.

Висновки з проведеного дослідження. Міжнародна інвестиційна діяльність, відіграючи ключову роль у системі світогосподарських зв'язків і маючи значний потенціал впливу (як позитивного, так і негативного) на економічний розвиток, має бути регульованою на національному, міжнародному і наднаціональному рівнях. Таке регулювання може здійснюватися за допомогою сукупності спеціальних правових, адміністративних, економічних та соціально-психологічних методів, та деяких інструментів стимулювання і обмеження.

Аналіз різних систем регулювання міжнародної інвестиційної діяльності на національному рівні показує, що формуються вони двома шляхами:

- через прийняття єдиного акта, який регулює допуск іноземного капіталу в економіку країн;
- через розробку тих чи інших правових актів, що регулюють різні аспекти іноземної інвестиційної та підприємницької діяльності.

Вибір того чи іншого із зазначених шляхів залежить від ролі конкретної країни на світовому ринку капіталів. Для країн, які активно експортують капітал, характерним є ліберальне ставлення до регулювання іноземних капіталовкладень. Країнам, які переважно імпортують капітал, притаманне прагнення прийняти єдиний законодавчий акт щодо міжнародної підприємницької діяльності.

Необхідними умовами політико-правового середовища в Україні для розвитку іноземної інвестиційної діяльності слід розглядати:

- політичну стабільність;
- позитивне ставлення до іноземних інвестицій;
- наявність нормативно-правових регуляторів, їх надійність та доступність, а також передбачуваність змін.

Бібліографічний список

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 р. за № 1561-XII // Відомості Верховної Ради. - 1991. - №47. - ст. 646.
2. Брейли Р. Принципы корпоративных финансов : учебн. для студ. экон. вузов / Р. Брейли, С. Майерс. - М.: Олимп-Бизнес, 1997. - 1120с. - ISBN 5-901028-01-5. - ISBN 0-07-007405-4.
3. Губський Б.В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі / Б.В. Губський. - К. : Наукова думка, 1998. - 390с. - ISBN 966-0Q-0189-4.
4. Міжнародна інвестиційна діяльність : підручник / Д.Г. Лук'яненко, О.М. Мозговий, Б.В. Губський та ін. ; Д.Г. Лук'яненко (ред.) - К.: КНЕУ, 2003. - 387с: рис., табл. - ISBN 966-574-427-5.
5. Пебро М. Международные экономические, валютные и финансовые отношения : пер. с фр. / М. Пебро ; общ. ред. Н.С. Бабинцевой. - 2-е изд. - М.: Прогресс, 2005. - 494 с.
6. Татаренко Н.О. Теорії інвестицій : навч. посібник / Н.О. Татаренко, А.М. Поручник. - К. : КНЕУ, 2000. - 160с. - ISBN 966-574-073-3.
7. Шарп У.Ф. Инвестиции : учебник для студ. вузов, обучающихся по экон. спец. : пер. с англ. / У.Ф. Шарп, Г.В. Александер, Д.В. Бейли. - М. : Инфра-М, 2007. - XI, 1027с. : рис., табл. - (Университетский учебник). - ISBN 978-5-16-002595-7 (рус).
8. Reilly K. Investment Analysis and Portfolio Management / Frank K. Reilly, Keith C Brown. - New York: The Dryden Press, 2000. - 1100 p. - ISBN 003025809X.

Анотація

В статті досліджується міжнародне інвестиційне середовище і особливості формування засад для міжнародної інвестиційної діяльності в контексті інтеграції України до світового інвестиційного ринку

Ключові слова: міжнародні інвестиції, категорійність, форми інвестування, мотивація діяльності, інфраструктура інвестування

Аннотация

В статье исследуется международное инвестиционное окружение и особенности формирования основ для международной инвестиционной деятельности в контексте интеграции Украины в мировое инвестиционное окружение

Ключевые слова: международные инвестиции, категорийность, формы инвестирования, мотивация деятельности, инфраструктура инвестирования

Annotation

In this paper the international investment environment and peculiarities of principles for international investment activity in the context of Ukraine's integration into the global investment market

Key words: international investment figures Rating, a form of investing, motivation activities, infrastructure investment